

doc. Ing. Jan Skrbek, Dr.
Technická univerzita v Liberci, Ekonomická fakulta
Katedra informatiky

Oponentský posudek
doktorské disertační práce

KONCEPCE PODNIKOVÉ ARCHITEKTURY PRO REFORMU VEŘEJNÉ SPRÁVY ČR

Autor: **Ing. Pavel Hrabě**

Obor: Informatika

Školitel: Prof. Ing. Josef Basl, CSc.

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta informatiky a statistiky

Katedra informačních technologií

Rozsah: 140 stran + Přílohy (Seznam použité literatury, Seznam publikační činnosti, Dodatky, Přílohy)

Doktorská dizertační práce je členěna do 8 základních kapitol a příloh, jež jsou nedílnou součástí práce. Úvodní kapitola definuje cíle práce a metody jejich dosažení. Ve 2. kapitole autor definuje strukturu výzkumu a návrh řešení. Ve třetí kapitole jsou ve vazbě na literární zdroje prezentována teoretická východiska práce a praktické problémy s akcentem na oblast veřejné správy. Čtvrtá kapitola včetně konkrétních výsledků v přílohách se věnuje ověřování navržených hypotéz. Za klíčovou z hlediska zadání lze považovat kapitolu pátou, jež přináší návrh koncepce struktury a postupu zavedení NA VS ČR. V šesté kapitole autor ověřuje navrženou koncepci na základě výsledků případových studií, potenciálních praktických realizací i publikační činnosti. Závěrečné kapitoly (7. a 8.) shrnují přínosy práce.

Aktuálnost tématu a zhodnocení významu pro obor

Téma doktorské disertační práce je vysoce aktuální, zejména v souvislosti s trvalým požadavkem zefektivnění výkonu státní správy a zároveň zjednodušení jejího využití pro obyvatele, podniky a instituce. Pro tato řešení je vytvoření adekvátní architektonické koncepce v blízké budoucnosti zcela nezbytné. Hlavní cíl doktorské disertační práce je nesmírně ambiciózní - celkový návrh koncepce struktury a postupu zavedení Národní architektury veřejné správy České republiky. Autor dle mého názoru svojí prací z teoretického i praktického hlediska významně posouvá a rozvíjí poznatky v oboru Informatika.

Srovnání s mezinárodním výzkumem a literární rešerše

Autor přináší ve třetí kapitole podrobný rozbor teoretických východisek a praktických problémů spojených s návrhem a modely podnikové architektury, přičemž akcentuje potenciální možnosti využití jednotlivých přístupů ve sféře státní správy. Na základě hluboké a zasvěcené literární rešerše rozsáhlých zahraničních pramenů předkládá čtenáři s kritickými komentáři existující řešení a charakterizuje důvody a specifika originálních přístupů k návrhu NA VS ČR při využití a modifikaci koncepcí podnikových architektur. Při citacích literárních pramenů autor vždy postupuje v souladu s pravidly citační etiky.

Postup řešení, použité metody, splnění cílů

Hlavní cíl doktorské disertační práce - navrhnout koncepci struktury a postupu zavedení Národní architektury veřejné správy České republiky - autor podporuje vytýčením 6 dílčích cílů:

1. Provést rešerši literatury ve třech oblastech představujících teoretická východiska pro návrh celkové koncepce NA VS ČR a příkladu adaptace architektonického rámce pro prostředí veřejné správy.
2. Posoudit míru využití podnikové architektury ve VS ČR, identifikovat důvody akceptace nebo neakceptace podnikové architektury v těchto organizacích, analyzovat a interpretovat tyto důvody.
3. Navrhnout základní úpravy, zjednodušení či doplnění rámce TOGAF, které umožní překonat identifikované obtíže a usnadní zavedení a využití podnikové architektury ve veřejné správě ČR.
4. Navrhnout referenční model aplikační architektury jako jeden z akceleratorů při použití podnikové architektury v české veřejné správě.
5. Navrhnout obecnou celkovou koncepci NA VS ČR, tedy strukturu celkového prostředí, postup, součásti (produkty) a předpoklady zavedení Národní architektury ve veřejné správě ČR.
6. Ověřit principy a dílčí součásti navržené koncepce Národní architektury VS ČR.

Dosažení dílčích cílů je přehledně a na odpovídající úrovni podrobnosti prezentováno v jednotlivých kapitolách a podkapitolách doktorské práce. Autor vzhledem k dílčím cílům formuluje **výzkumné otázky a hypotézy** (cíle 2 a 3), jež jsou předmětem zformulování odpovědí a potvrzení příslušnými vědeckými metodami. Z nich autor především využívá postupů **designového výzkumu a případových studií**. Na kvalitní literární rešerše navazuje **analytické zhodnocení** stavu poznání zkoumané oblasti a prokázání schopnosti **syntetizovat** nové postupy a návrhy vhodných architektonických řešení.

Ověření platnosti poznatků

Ověření hypotéz prováděl autor formou několikaúrovňové případové studie, jejíž celkové výsledky jsou uvedeny v příloze (chybí však statistické argumenty). Autor logicky zdůvodňuje, proč tato forma ověření hypotéz se mu jevila jako optimální (selekcí formou výběru aktivních partnerů pro výzkum formou případové studie autor zdůvodňuje orientací na „informačně gramotnější“ část informačních manažerů veřejné správy). Přesto se domnívám, že jako doplňující formu mohl autor využít dotazníkového šetření, což ale z hlediska zaměření práce a stanovených cílů by příliš celkové řešení doktorské disertační práce neovlivnilo.

Zásadní ověření využitelnosti teoreticky navržených modelů by mělo přinést avizované praktické ověření navržených postupů a metodik u Odboru hlavního architekta eGovernmentu MV ČR – nastal zde významnější pokrok?

Vyjádření k formální úpravě, jazykové úrovni, systematičnosti a přehlednosti disertační práce

Předkládaná disertační práce prezentuje systematický přístup autora ke zpracování DDP. V souhrnu pak dokumentuje jeho hluboký přehled a orientaci v dané problematice i schopnost tvůrčím způsobem zpracovávat vědecké poznatky a na tomto základě syntetizovat nová východiska a návrhy řešení. Po stránce formální je dokument zpracován svědomitě s odpovídající úrovní sdělování. Jazyková úroveň DDP zasluhuje ocenění.

Celkový dobrý dojem z hodnocené práce ruší několik překlepů a nesrozumitelných formulací (např. str. 1, 13, 15, 16, 22, 35, 79). Obrázek na str. 62 „Transformation Roadmap“ je uveden bez označení. Poněkud nesourodě při deklaraci používání české terminologie působí anglické termíny v obrázcích tří úvodních kapitol (občas se jedná o nekvalitní, obtížně čitelné kopie).

Stanovisko k výsledkům disertační práce a původnímu konkrétnímu přínosu doktoranda

Charakter celé doktorské práce je hluboce ovlivněn entusiasmem zkušeného odborníka s bohatými praktickými i pragmatickými zkušenostmi v oblasti podnikových informačních systémů, a jeho vizí o možnosti aplikace úspěšných postupů z podnikové sféry v oblasti veřejné správy. Autor si je zároveň vědom faktu, že úspěch navrhované koncepce struktury a postupu zavedení Národní architektury veřejné správy České republiky je spojen se zásadními rozhodnutími politické reprezentace, což může být v současnosti významnou překážkou a brzdicím elementem jejího rychlého nasazení.

Předložená práce představuje originální systémový přístup k řešené problematice.

Doporučené otázky:

Doporučuji pro diskusi v rámci obhajoby této doktorské disertační práce následující okruhy otázek:

1. V příloze 12.1.2 je uvedena „Osnova rozhovoru – protokol studie“. V úvodu 12. kapitoly je uvedeno, že se jedná o 5. verzi. Přitom na str. 79 autor konstatuje, že „znění otázek ...nebylo možno měnit“ v průběhu výzkumu. Bylo v případech studií postupováno podle této, tj. 5. verze, nebo tato verze vznikala postupnou modifikací na základě probíhajících šetření a rozhovorů?
2. Ad str. 106 – kdo a jak přispěl argumentačně k úpravám referenčního modelu aplikační architektury na základě autorských publikací?
3. Ad str. 121 – Nevedl by návrh struktury prostředí NA VS ČR k enormnímu růstu „IT administrativy“?

Závěr:

Předložená doktorská disertační práce Ing. Pavla Hrabě s názvem „Koncepce podnikové architektury pro reformu veřejné správy ČR“ splňuje zásadní požadavky kladené na práce tohoto typu. Přináší originální zpracování uvedené problematiky, jež může sloužit jako výchozí materiál pro další výzkum i praktické využití. Přes dílčí nepodstatné výhrady odpovídá nárokům kladeným na doktorské disertační práce. **Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou zkušební komisí pro obhajobu disertačních prací.**

V Liberci, 27. 2. 2015

doc. Ing. Jan Skrbek, Dr.